

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
 на пів року . . . . 10 кор.
 на чверть року . . . . 5 кор.
 на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 «Рім неділь і руских свят
 » 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під ч. 1.
 гл. Домбровского (Хорушици). Ек-
 педиція місцева в Агенції Со-
 коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє. —
 Реклямації неопечатані вільні
 від порта. — Оголошеня зви-
 чайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в «Наді-
 сланім» 40 с. від стрічки. По-
 дяки і приватні донесеня по
 30 с. від стрічки.

Субкомітет шкільної комісії

вибраний для внесення п. Барвіньского о заснованє рускої гімназії в Станиславові, ухвалив предложити комісії, котрої засіданє назначено на понеділок (9. год. вранці), слідуєчі резолюції:

1) Супроти ествуючих відносин уважає комісія невідповідним тепер приступати до заснованя рускої гімназії;

2) визнає ся ц. к. Раду шк. кр., щоби застановила ся над сею справою і втягнула в обсяг своїх розслідувань також питанє утратквізму і предложила соймови на найближшій сесії;

3) визнає ся ц. к. Раду шк. кр., щоби запевнила польській молодіжці надобовязкову науку рускої мови в середних школах.

Супроти сего обставав п. Барвіньский при своїм внесеню о заснованє вже тепер рускої гімназії. Се внесене відкинено 4-ма голосами і стілько-ж голосами прийнято наведені резолюції.

Повисші ухвали субкомітету були нині предметом нарад в шкільній комісії. Комісія прийняла резолюції субкомітету мимо протестуючих промов пп. о. Шептицького і Барвіньского, а надто ухвалила ще поставлену додатково резолюцію пос. В. Дідушицького, з застереженем супротив того, щоби правительство «нарушувало автономію через вкладанє в бюджет позицій на краєві цілі, яких сойм не ухвалив». Жаданє пос. Барвіньского, щоби голосовано над єго внесенем, щоби зараз таки осунути станиславську гімназію, перепало всіма голосами против двох — внескодавця і о. митрополита.

Промови посла д-ра Олесницького

на засіданю кр. сойму в дня 14. жовтня с. р. при розправі над бюроми посередництва праці.

Високий сойме! Я хотів бим лише кількома словами подати мотиви, для котрих я поправку до того параграфу поставив.

Іменно поправку до уступу другого, де каже ся о посередництві в даваню праці в краю і за границею.

Властиво строго річ беручи, можна сказати, що хоч се є під певним зглядом публіцизм зі огляду на се, що деінде в уставі є сказане, що евентуально і за границею посередництво буде мати місце.

Однак я по мысли тих засад, котрі я при дискусії генеральній і спеціальній над § 3. підніс, хотів бим сю справу діяльності бюр посередництва праці тим більше заакцентувати і просити, щоби Висока Палата зволила прийняти сю поправку.

Поправка моя зміряє до того, щоби усунути евентуально бюрократизм при посередництві праці — має на цілі усунути то конечне перетяганє поладженя справ, котрі з натури річи самі в собі є в кождім конкретнім случаю дуже пильні.

Ми не маємо — як я сказав при дебаті генеральній з того місяця — повного образу тої діяльності, як ті бюро праці будуть фунговали.

Не предложено нам ані головних зарисів того, як буде виглядати в виконаню се посередництво праці, ані не представлено нам, як буде в статуті взоровім. Ми тут ухвалиємо уставу на осліп, не знаючи з гори, як устава в практиці буде виглядати.

Однак суть в поодиноких параграфах тої уставу уступи і постановленя, котрі з гори можуть витворити у нас передсмак того, як в дійсности тяз процедура буде виглядати.

Одним з таких уступів є постановленє, після котрого кожде посередництво праці межі потребуєчим праці а межі за границею мусить відбувати ся з одної сторони через виділ повітовий а з другої сторони в виділ краєвий.

Отже через ті дві інстанції, через ті два апарати мусить переходити та струя, заким впливає. Я розумію або так або сяк. Або стоїмо на становищу, на яким стоїть перший проєкт виділу краєвого, або прийміть панове мою поправку.

Бо розумію, що після першого проєкту виділу краєвого з за границею має посередничити виключно виділ краєвий і розумію, що робітник, котрий хоче вийти за границю, мусить звернути ся до виділу краєвого, а також і працьодавці з за границі мусять удавати ся до виділу краєвого і виділу краєвий є в посередництві з за границею першою і послідною інстанцією.

Єли однак ми змінємо проєкт виділу краєвого і кажемо, що в кождім случаю має посередничити повітове бюро, але в кождім случаю за відомостію виділу краєвого, єли творимо 2 інстанції, то я кажу, що той процедер за богато часу займе.

Ми знаємо, якого часу то потреба, щоби бюро повітове порозуміло ся з бюро краєвим, котре доперва має порішити в кождім случаю в посередництві з за границею. І не один раз стане ся, що єли за границя буде потребовала робітників з початком жнив, заким прийде ухвала з виділу краєвого, може вже зима минути. (Веселість).

Ми прецінь знаємо, як довго потреба часу, щоби наші власти повітові сконферували ся з властями краєвими.

Для того поправка моя має на цілі ні що иншого, як урегулювати той процедер, заощадити праці тій машині, котрої конструкція є для нас ще темна і незнана і усунути перешкід; моя інтенція є така, щоби та незнана ще для нас машина ліпше функціонувала.

Високий сойме! При дебаті генеральній я мав честь зазначити, що постановленє того параграфу з одної сторони входить в колізію з законом громадским, з другої є він небезпечним прецеденсом для інтересів громад, котрі після него мають бути потягані до участі в діяльності бюр посередництва праці. Громади піддає ся ту під повну зависимість нових організацій, круг діланя їх збільшає ся і збільшають ся видатки громад.

До якої висоти для одної або другої громади можуть они урости, то нині предвидіти годі. Можливо, що деяка громада не буде потягана, можливо, що громади до широкої акції будуть покликані і тим самим дуже значні кошти будуть мусіти понести.

Я думаю, що коли навіть лишимо на боці тую квестию, котру відгак супротив моєї промови порушив п. Бобжинський, підносячи, що закон може змінити круг діланя громад і

приділити їм нові задачі і обовязки. Єли бим то прийняв, то на кождий спосіб обовязком нашим яко репрезентантів громад є в тій справі разом стати і застеречи ся против тих консеквенцій, які під зглядом материяльним для громад можуть повстати.

То буде другий обєм поручений громадї, в котрім буде ся вимагало від громади дуже много, а за то нічо єї не дасть ся. Для того пропоную кінцевий додаток до того параграфу а іменно: «за зворотом понесених на сю цілі видатків».

Я думаю, що додток сей є зовсім справедливий і комісія також против него нічо мати не може.

З одної сторони відповідає се засаді слухности, бо звідки приходить громада до поношення тих видатків, до котрих контрибувати повинні чинники, законом тим покликані, отже повіти, та шукаючі платні в формі оплат, отже фонд краєвий. З другої сторони маю згляд практичний на оці. Єли нинька сей параграф так буде прийнятий як є, то отворить ся нове поле для численних, для інтересів материяльних громад шкідливих надужит зі сторони начальника громади. Бо єли буде сказане, що бюро повітове єї видатки заплатити, то начальник вставить то, що дійсно видав і отримав; а як того не буде, то за кожду функцію буде собі числив 3 і 4 рази тільки і утворить нове жерело надужит. І так громада буде дерта на всі боки, бо передовсім буде платила за се, що не має обовязку, а з другої сторони від власного начальника, котрому то отворить широке поле до подвійної бухгалтерії, як з засади при тим практикує ся.

З тої причини прошу о прийнятє моєї поправки до § 14.

Краєвий сойм.

Засіданє розпочало ся о год. 10:35 відчитанем спису петицій і кількох інтерпеляцій між якими находить ся інтерпеляція руских послів в справі авантур польської молодіжк. З дневного порядку внесене пос. Томашевского о заведенє телефонічних ліній переказано промисловій комісії, а внесене пос. Стояловского о реформу домово-клясового податку податкової комісії.

В розправі над верифікацією вибору пос. кс. Вільчкєвича в Домброві промовляли дуже остро пп. Стапінський, Бойко і Ротер, а боронив Крамарчик, однак більшість відкинула внесенє на відроченє верифікації і признала вибір важним.

Майже без розправи прийнято меліораційні кредити, які реферував іменем комісії краєвого господарства пос. Горайський. Заразом ухвалено закони про регуляції ріжних рік і потоків в західній Галичині та про залісненє дебрів на Знесіню під Львовом і під Миколаєвом.

Ширша розправа розвела ся над справою здавнем санітарної комісії про стан краєвих шпиталів. Відтак ухвалено 6.000 К на люстраційні подорожі і поручено виділови цілий ряд функцій для зреформованя шпитального діловодства, а також візвано правительство до приспінєня будови положничо-гінекологіч. ої клініки і школи акушерок, клініки для умислово хорих в

Кракові і чотирох клінік у Львові: нервових і умислових недуг, гортанки, горла, носа і ушей і клініки сифілітичної та окулістичної. Вкінці ухвалено добудувати в Кульпаркові 6 навільонів на 500 ліжок, коштом коло одного мільона корон.

По залагодженню петиції водної спілки для регуляції Вислока і Пильниці, маршалок, мимо спізненої пори, піддав під наради проєкт зміни статуту краевого банку в тім напрямі, щоби можна було уділяти позички на другу гіпотеку. По промовах пп. Колішера і Стаїнського перервано розправу і замкнено засідане о год. 5. пополудня; слідує нині, в понеділок о год. 10. рано.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві в торник: руско-кат. Параскеви, Назарія; рим.-кат. Савини муч. — В середу: руско-кат. Лукіяна, Евтимія; рим.-кат. Симона і Юди.

— **Закінчене соймової сесії** має наступити з кінцем с. м., хочай зовсім добре ова могла тревати аж до кінця року. Поляки, які добивають ся у Відні скликування довших сесій, коли їм розходить ся о ухваленє якихсь законів, вимірених против Русинів, як ось рентових осель, бюр посередництва праці, недопущеня до основаня рускої гімназії, — поза ті шкідливі проєкти, випливаючі з ненависти до тубольчого населеня, не мають предмету до дальших парад. «Вправді від початку сеї сесії — пише в сій справі Kurjer lwowski — значна часть послів не бере участи в нарадах, на комплет треба довго вижидати, або для браку комплету замкнати вчасно засіданя, вправді ся обструкція консервативних послів, викликана лїннством і недбальством про інтереси краю, викликунє оправданє згіршенє, але щоби соїм добровільно розійшов ся і не скористав в цілїм обемі з догідної парламентарної павзи, се було би чимсь більше, як легкодушностю і лїннством і мусіло би обурити опінію краю». — І справді була би бодай виборча реформа, яка залагав в комісії, хочай є ясною і простою kwestією та випрактикованою доволі вже деінде, найблизшою справою, яка повинна би виповнити сеї надаючий ся час на соймові наради. Але знаючи склад і тенденції теперішнього сойму, перенятого вшехпольскою етикою, ми зовсім не побиваємо ся за дальшою сесією, а тільки констатуємо сам факт, як самі Поляки осуджують діяльність галицького сойму.

— **Компромітація університетского сенату** стає чим-раз більшою, в міру того, як в своїй повінстичній сторонничости заганяє ся на становищу негатиції справедливости. Як звісно, сенат дав відповідь ректоратові семінарії на его жаданє сатисфакції у відмовній формі. Як довідуємо ся, сенат відповів, що так з огляду на саму справу, як і на треваючі обставини, що іменню на університеті вернули вже нормальні відносини, — навіть не міг брати під увагу жаданя ректорату до сатисфакції. Очевидно сенат ділав тут після найновішої вшехпольскої реценти, що «Русїном тільки оказаць сіле, то втевчас оні покорне улегаюць» і думав, що перед тою цілковитою відмовою всякого досить-учиненя ректорат упокорять ся. Але тимчасом дуже ошибнув ся! Ректорат відповів, що в виду безкарности польских академиків за бльокованє університету, яке тимчасом сенат похвалє і з ним солідаризує, ся не можна привязувати ваги до запевненя сенату, немов то настали на університеті нормальні відносини і тому ректорат і на дальше не пустять питомців на університет, а цілу справу передасть вишній власти. Як нам доносять, в тій справі має о. митрополит Шептицький внести інтерпеляцію в соймі.

— **Вшехпольска анекдота.** Slowo polskie в своїй кампанії против о. митрополита Шептицького, заміщує статью, в якій між ріжними інвективами заміщує ось яку анекдоту: «На весну с. р. я їхав наддністрянською залізничною одним поїздом з о. митрополитом. На одній стації висідає о. митрополит; залізничий слуга відбігає до него, щоби єму забрати річи з вагона і промовляє до него по польски. В сій хвилі чую з вікна вагона слова о. митрополита: «Ти до мене кажи по руски, бо я по польски не розумію». Я сховав ся назад до вагона, бо в сій хвилі ударила мені кров до лица. Facta manent...» Не мала причини ударити до голови кров вшехпольскому корреспондентові, що руский владица жадає від своїх диячезан, щоби промовляли до него не чужою «уржендовою» мовою, але своєю рідною, як діти до батька. Тільки тим способом міг о. митрополит Шептицький і справді позискав серця своїх вірних для свого великого, апостольского діла.

— **Вшехпольска нісенітниця.** Чому рускі клирики не ходять на виклади? — питає Slowo polskie і дає ось яку ідіотичну відповідь з «фа-

хової» сторони: Після обовязуючих приписів канонічного права, в разі зневаженя католицкого священника, всі католики(?!), а вже цілковито клирики, які брали участь в такій зневазі! будь-чиною, будь нечинним поведєнем(!), або похвалюванєм(?) чину стали співвинними, через той самий факт, без слідства і вироку підлягають церковній клятві (excommunicatio latae sententiae). Отже належить припустити(!!), що о. митрополит робить тимчасом стараня і заходи в Римі за скорим знятем з руских алюмінів сеї церковної клятви, а для заслоненя(!) сеї обставини, не позваляє ходити їм на виклади під покришкою, що не одержали еще «сатисфакції». — З тої цілої «бредні» видко тільки бездонну злобу вшехпольского органу, але на щастє она не може нікого досягнути. Передовсім наші питомці не брали зовсім участи в університетській яєшні, тож не може досягати їх канон церковного права: si quis suadente diabolo... А що сей канон вимагає дійсного наложеня руки на католицкого священника і як lex odiosa мусить бути stricte інтерпретований, то хіба би лиш ті піддали клятві, котрих яйці поцілили особу кс. Фялка. Решта демонстрантів вільна від анатеми. А що вшехпольский «фаховий» підносить сю обставину, що се «клирики» взяли участь в демонстрації, хочай тільки «нечинним поведєнем» то поминаючи сю ложність представленя факту, мусимо поучити «фаховця», що рускі питомці не є клириками, бо не приймають наших священних, так як польскі, а одержують їх разом при ординації. Тепер чей може пізнаєть вшехпольский русиноїд, якого «стшелі» бика.

— **Ганата у львівській магістраті.** Пригадка уділена львівському магістратові в справі рускої переписки з рускими сторонами, викликала в дотичних кругах скажену розпуку. Для злекшеня магістратского болю, намісник запросив делегатів магістрату на довірочну конференцію, яка відбула ся в суботу пополудня в намісництві. Одна з польских чаєписей доносить, що в тій конференції взяли участь: намісник, радники намісництва, президент міста Малаховський, директор магістрату Люкас і референт сеї справи радник Фішер. Конференція тривала майже три годяни, але як покінчила ся, про се згадана газета не пише. Видно, що магістрат мусів скапітулювати.

Магістратські функціонари не хочуть тимчасом нічого знати про руску переписку до руских сторін. Нині — як нам доносять — функціонар в військовім бюрі (ІВБ) заявив наївно, що він нічого не знає про права рускої мови в львівській магістраті та про пригадку намісництва в тій справі.

— **Як львівський магістрат сповняє поручений єму круг діланя?** — В тій справі пишуть нам з міста: Дня 10. вересня с. р. команда 35. п. кр. оборони в Золочеві вислала до мене повідомленє в важній для мене справі. Дня 13. вересня відимовано се повідомленє в доповнюючій команді в Коломиї, а дня 15. вересня, як свідчить печатка, вийшло се письмо до львівского магістрату, який мав его мені доручити. До сего потребував магістрат 40 (сорок) днів, с. є в часу, в якім можна обїхати докола землю. Однак годі сему давувати ся, коли магістратські акти валяють ся по каналах. С. Г.

— **На четверговій нараді** укр.-рускої академічної молодіжи ухвалено отсі резолюції:

Українська академічна молодіж на загальних довірочних зборах дня 23. жовтня 1903:

1) Апробує однодушно засадити становиско, яке заняли товариші пробуваючі у Львові в справі університетській;

2) протестує рішучо против поведєня з нею дотичних властей (повний текст резолюції пропускаємо з огляду на прокураторию) та заявляє, що з обїраної тепер дороги не уступить і на всякий наїр, на кожду провокацію відповість рівноосельним відпором.

Третю резолюцію менше важну, яку ухвалено в справі польских товаришів, що піддержують домаганя рускої молодіжи, не містимо а огляду на прокураторский оловець.

— **З Бережан доносять:** До тутешної гімназії на сей рік записано ся 653 учеників, з того 261 Поляків, 221 Русинів і 161 Жидів. Русинів в поодиноких клясах є: В трех відділах І кляси 43, в двох відділах II кляси 37, в двох III-ої 40, в двох відділах IV-ої кляси 31, в двох V-ої кляси 20, в двох VI-ої кляси 29, в VII. кляси 18, в VIII. кляси 6 (!) — З вїйською VIII кляси є у всіх клясах аж надто вистарчаюче число учеників-Русинів для окремої рускої гімназії.

— **Шовінізм в польській гімназії.** З Бережан пишуть нам: Недавно тому забажала устроїти жидівска молодіж концерт, якого дохід мав бути призначений на погорільців в Золочеві. Директор тут. гімназії дозволив вже був, щоби гімназьяльна молодіж жидівска взяла участь в сїм концерті, та коли дізнав ся, що концерт має відбутися в сали «Народного Дому», обїцаня позволяти, одначе під тим услівєм, що концерт відбуде ся в сали «Сокола». — Се також одна з многих причинків до польско-рускої вражди у східній Галичині.

— **Перенесеня.** Староста Жигмонт Петруський

буде перенесений з Мостиск до Бірки, а староста Антін Поглодовский в Сянока до Мостиск.

— **З Ярослава** пишуть нам: В четвер дня 23. с. м. довершив крилошанин і декан ярославский о. Хотинецький посвяченя угольного каменя під будову рускої бурси. Робота при будові йде дуже скоро і коли погода дозволить, то перед 1. падолста буде скінчений партер, а в прогягу слідуєчого місяця стане поверх і накрий ся дахом. Комісія будівельна в клопоті, звідки роздобути гроша, бо власні фонди і до-теперішні жертви в квоті 900 корон вже вичерпані, а тяжеві виплати щораз більші. Повідомлюючи про се дорогих Родимців, просимо о ласкаву память і надсиланє жертв, щоби ми могли покласти тревалу підвалину під інституцію так важну і так некучо потрібну тут на границі мазурщини. За комісію будівельну: о. Ђлур. Хотинецький, катех. гімназії.

— **Вінчаня.** Для 29. жовтня о год. 6. вечером відбуде ся в руско-кат. церкві в Чернівцях вінчанє п. Романа Стефановича, адвокатокого кандидата із Самбора, сина катехита львівської женської семінарії учительского о. Александра і Емилїї Стефановичів, з панною Наталею Поповичівною, донькою п. Омеляна Поповича, краевого інспектора шкільного з Чернівців. — Дня 31. жовтня відбуде ся в Лютовисках вінчанє п. Івана Мануляка, гімназьяльного професора в Перемішлі, з панною Марією Німців, дочкою бл. п. о. Івана Німцева і Любини з Гордиевских.

— **В справі зневаги учителя** П. в V. гімназії львівській засягнули ми докладїйших інформацій і дізнали ся, що лише наслідком поговорів між учениками зроблено з сего дрібного виборку школярского велику аферу і радо се констатуємо.

— **Віче почтових урядників** у Львові відбуло ся вчера пополудня. Ухвалено резолюції в справі управильненя авансу, скороченя літ служб з 40 на 35 та в справі недїйшого відпочинку і відпусток.

— **За розрухи в вязниці.** Оної відбула ся перед трибуналом в Станіславові розправа проти 62 вязнів з тамошного карного заведеня, обжалованих за розрухи з дня 3. і 4. січня с. р. До розправи, яка тривала два дні, спроваджувано по двох вязнів, скзованих разом, під доглядом жаадармів, поліціантів і дозорців. По розправі трибунал увільнив 19 вязнів від вини і кари а прочих 43-ех засудив на 3 до 8 місяців тяжкої вязниці, заостреної постом.

— **Огні.** Оної вибух огонь в Підгайчиках, рудецкого повіта, і знищив 25 загород. Шкода 24.500 К була обезпечена на 17.387 К. Причиною огню була лиха будова комша. — Дня 9. с. м. в полудня вибух огонь в селі Гребенім, равского повіта, в стайні Василя Демкова і перекинувши ся на сусідні буданки, знищив цілу его загороду, а крім того ще 13 інших. Загальна шкода вивосить звиз 11.800 К і була в значній часті обезпечена. Огонь був імовірно підложений.

— На фільварку Довге, що належить до обшару двірского в Трійці, сятиньского повіта, погоріли господарські будинки разом з кїнною молотільнею і сегорічним збіжжєм, власностно посесора Ушера Шавбера. Шкода вивосить до 26.000 К і була обезпечена. Причина пожару незвісна. — В Княгинині селі, передмістю Станіславова, погоріли три хати. Шкода 4.000 К була обезпечена. Причина пожару незвісна. — В Смиківцях, тернопільского повіта, вибух оной по 1. год. в ночи з незвісної дося причини огонь в коршмі, котрий супротив довготривалой посухи і вихру знищив в одній хвилі крім тої коршми також 10 селяньских хат і 23 господарских будинків. Загальна шкода вивосить звиз 21.000 К. З погорільців лише шістьох було обезпечених на розмірно незначну квоту.

— **Нагороди Нобля.** Нагороду за літературні твори одержуть сего року Ібзен і Беризон; нагороду за праці в области хемії одержать шведский професор Арсеніус, за лікарскі даньскій лікар Фінзен, а за фізичні Марконі, винахідник телеграфу без дроту.

— **Купно Narodn-ix List-ів за 1½ міль. корон.** Один з чеських дневників доносить, що спілка молодоческих послів з Крамаржом на чолі переговоров знова о купно найбільшого чеського дневника «Narodn-ix List-ів». Сї переговоры розбили ся недавно з причини високої ціни купна, яка має вивосити 1,500.000 К. Коли би ї тепер не удало ся добити торгу, Молодочехи заложать новий власний дневник.

— **Англичани.** Англійське товариство оголосило на основі спису населеня з 1901. р., в яких заводах працювали тоді жєнщини в Англії. А іменю було в тім часі: 112 лікарів, 140 дентисток, 3 ветеринарки, 387 урядниць у адвокатів, 2.219 авторок і дневникарок, 3.699 малярок, 170.000 учительок, 316 ковальок, 440 відливачок в бронзі, 13 пастирок худоби, 3 різнички, 136 гарбарок, 1.317 переплетниць, 86 ковальок при виробі якорів, 6 платничок, 53 векслєвих маклерок, 4 котлярок, 55.774 склепових паннів, 660 візничок, 382 комівояжерок, 36 огородниць, 1 брукарка, 265 залізничних будничок, 8 омїбусових конду-

кторок, 3 бляхарки, 279 грабарок і 54 комінарки.

— **Убийство у війську.** В Ярославі дня 22. с. м. о 11½ вночі повобранець Блондзінський 40. п. п. (ряшівського) убив в касарні сичаго цугеффера Володислава Дрозда, пробивши его три рази багнетом в груди. Коли на крик мордованого надбіг фрайтер Лев Суходіл, що мав тоді службу капрала від дня, Блондзінський пробив его багнетом в плечі і в шию. Похорони обох помордованих відбули ся дня 23. с. м. при співучасті цілої залози ярославської і численної публіки. Причиною сего страшного морду мала бути месть. Блондзінського увязнено.

— **Демонстрації на чеськім університеті в Празі.** Чеські студенти ухвалили присилувати всіх професорів чеського університету в Празі, аби з огляду на невідповідне приміщене університету перестали викладати. Професори філософічного і правничого відділу майже всі згодили ся на се жадане студентів. Лише два професори права др. Гамель і др. Гіровський перервали виклади аж в суботу, коли студенти устроїли їм демонстрацію.

— **Самоубийство задля зневаги.** В окружнім суді в Петербурзі ставав один волоцюга, обжалований о те, що в маю с. р. на похороні офіцера маринарки Орлова, підійшов до молодого офіцера артилерії Кублицкого, що командував почесним відділом вояків, і ударив его п'ястком в лице. Коли его придержали, заявив, що ударив офіцера лише тому, що «сам є голодний, а тамтой ситий». Напасника засуджено на 2 роки в'язниці за обиду офіцера в службі. Кілька днів по своїй пригоді з напасником офіцер Кублицкий застрілив ся «з невідомої причини», як зазначили судові акти. Той случай, як і процес звернули увагу публічної opinio. Деякі часописи виступили з тої причини різко против письменника Максима Горького, котрий ширить в літературі культ т. зв. «босаяків». Інші домагають ся, щоби в армії виступили против самоубийств насильком але понятої обиди чести. Офіцер Кублицкий не повинен був обиджати ся за се, що его ударив неприємний алькоголік, з котрим не може поєдинкувати ся, а тим менше оправдане самоубийство за обиду перед фронтом вояків.

— **Дві катастрофи.** Коло стоці Ліверпуль нахав поспішний поїзд на локомотиву, яка стояла під мостом, наслідком чого кілька возів вискочило із шия. В кілька хвиль з противної сторони прибув особовий поїзд в повнім розгоні і впаав на вози поспішного поїзду. Вмить утворила ся з поторощених возів висока стирта, а міст рупений в своїх основах придавив те все своїм тягаром. Справдішим щастем можна назвати, що з подорожних погіб лише один, а кількадесять осіб потерпіло рани, бо серед таких обставин всі подорожні могли стратити жите.

— **Напад москітів.** Про напади саранчі в нинішніх часах дуже часто читає ся в часописах, а неодинокі Русинів на Буковині і на Покутю пригадає собі грізний перелет саранчі перед голодовими і холеричними літами в половині 70-тих рр. Хмари саранчі перелітали тоді з полудневого сходу на північний захід, а свій слід значили знищенням всего на полях і в садах так, що оставала гола земля і пні дер'в. Не помагало ні звонене, ні стріляне, ні розпучливі крики селян, що тим чином старали ся прогнати грізного ворога. Люта саранча мусіла вперед все пожерти, що дало ся зісти. О скільки єї не винищено, перелітала в другу околицю, полишаючи по собі в землі мільярди ячок, з яких в другім році виколовало ся нове покоління, не менше страшне для хлібороба. Така історія була з саранчею, так сказати-б «некультурною». О млого «культурнішим» можна назвати напад комарів-москітів на столичне місто Іспанії, Мадрид, з перед двох тижнів. В педілю пополудни, коли весь Мадрид уживав проходу, показала ся високо у воздуху чорна хмара і вже своїм виглядом всіх перелякала. За хвилю незвичайна хмара почала більшати, у воздуху зашуміло і на видекольтових жителів Мадригу злетіла неначе мрака тьматюменина кровожадних москітів. Все, що жило, люди і звірята, кинуло ся утікати, але неумоліми комахи дістали ся до найдалших закутин домів і там сікли, жаліли „всяков диханіє“. Наситившись людскою кровю, комахи, неначєб на даний знак, віднесли ся з трудом у воздух і полетіли у дальшу вандрівку на схід. Де єї непривітні вандрівники полуднували і вечерали — не згадують іспанські часописи. На всякий спосіб Мадридчани можуть бути вдоволені, що обід москітів не тривав довше над черть години, бо що би то було, як би єї непожадані гості хотіли були заночувати в Мадриті?

— **Напад розбишаків на поїзд.** Перед тижнем напало 10 розбишаків на особовий поїзд, який їхав з Варшави через Вильно до Петербурга, і ограбиди пакунковий віз. Поїзд був під проводом надкондуктора Макара Гаврилова, а в пакунковім возі їхали кондуктори Матій Гаврилів і Ігор Хрулев. Межи посылками було 14 мішків з грішми, наданих на стаціі від Вильна. Розбишаки в числі 10 скочили на поміст пакункового

воза, коли поїзд звільна виїздив із стаціі Пондера. Кондуктор Гаврилів, 60-літній муштина, оповідає, що розбишаки були молоді, мали на собі притерті нагортки і старі шапки. Коли впаали до воза, один з них крикнув «в'язати». В тій хвилі прочі розбишаки повалили обох кондукторів на землю і звязали шнуром. Гаврилів хотів в тій хвилі потягнути шнурок, аби дати знак до задержаня поїзду, але розбишаки в мить відгадали его намір і не допустили до сего. Коли оба звязані кондуктори почали кричати, zagrożено їм ножами, а Гаврилова ранено опісля тяжко в груди. Розбишаки брали лише що ціннішого і ховали в своїх глибоких кишнях. В протягу 20 хвиль розбишаки поотвирали всі скрині і пакунки. Коли поїзд наближав ся до стаціі Питалово і звільнив ізду, розбишаки вискочили і провали в темноті в лісі. Погоня за ними не принесла дося успіху.

— **Дрібні вісти.** Предсідателем повітової ради в Теревовлі вибрано гр. Юрія Баторовського з Острова, а его заступником гр. Йосифа Козебродського з Підгайчиків. — В Соботіві коло Войнилова отвирав ся з днем 1. падолиста почтова складниця.

Памятаймо на Товариство зпомоги церков імени св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо громадно в его члени. — Членська вкладка виносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К вписового одиоразово.

Послідні вісти.

— **На нинішнім засіданю сойму між иншими пос. Король** інтерпелював краєвий віділ, чому громадські уряди заборонюють в своїх локалях відбувати загальні збори товариств «Просвіти». З порядку дневного приступив сойм до дискусії над звітом рілничої комісії в справі видачі парцеляційного закона.

Телеграми

з дня 26. жовтня.

Відень. Цісар прийав на пращальній авдиєнції папського нунція кардинала Таліянїого, якого покликано до Риму.

Будапешт. Угор. бюро кореспонденційне доносить з Відня: Гр. Стефан Тіса приїхав ту вчера рано і по короткій параді впаалаї угорського міністерства з гр. Куеном і мін. Люкачом о 10. год був на авдиєнції у цісаря. По авдиєнції гр. Тіса відбув знова конференцію з гр. Куеном і д-ром Люкачом, почім всі три були на приватній авдиєнції у цісаря. Авдиєнція тревала три години, але висліду єї не знати. Всі три угорські політики остали ще у Відни.

Будапешт. Угорске бюро коресп. доносить з Відня: Цісар прийав нині о 9. год. рано гр. Стефана Тісу на авдиєнції і поручив єму утворити новий угорский кабинет.

Льондон. Daily Mail дізнає ся з Пекіна, що Японія загрозвила Китаєви, що в случаю, коли би Росія не винесла ся з Манджурії, то Японія займе Китай.

Царгород. Від часу вручення Порті письма австро-угорским і російским амбасадорами відбувають ся в Ільдіз-кіоску паради. Порта обіцяла дати скору відповідь. Зачувати, що Порта не годить ся на три перші точки згаданого письма, а іменно: 1) що-до виконуваня контролі чужосторонними державами над переведенєм жаданих реформ; 2) що-до повного переведеня реформи турецької жандармерії в македонських віляєтах; 3) що-до поділу турецьких територій на Балкані після народноспій.

Богдан Лепкий.

На чужинні.

Спомини і мрії.

(Відень. 1892 — Краків. 1902).

XXIII.

Я не дивлю ся на село
Через якесь рожеве шкло
Як оптиміст.
І знаю я
Его незавидне жита
Его недолю і неволю,

І то понижене рабське,
З яким мужик до долу гне
Свій карк на своїм власнім полю
В чуже ярмо.

Та знаю я,

Що мимо всього він один
Єсть первородний, правий спл
Природи, волі і жита.
Тому чи в доли, чи в недоли
Не доведєсь єму ніколи
Зневіритись в себе самого,
В свої гадки, в свою роботу.
Він серед праці, серед поту
Спокійно перейде дорогу
Від лона матери до гробу,
І передаєть в землі утробу.
Знеможене, безсильне тіло
З тим переконанем, що діло
Своє зробив.

Він часть землі,

Часть тої чорної рілі,
Котра від тисяч — тисяч літ
Кормить его руками сьвіт.
Вона сьвята і без облуди,
Вона про нього не забуде!

Літа минуть. Грізні пожежі
Обернуть в попіл горді вежі,
А вітер попіл раз на все
В широкім поли рознесе
Як слід содомського гріха.
Минеть ся лихо і зі сна
Проснуть ся люди.

«Прикрі сні!»

— Промовлять встаючі вони. —
Бодай не спились!»

І підуть

З душних темниць на ясну путь
І у дорогу заберуть
Не зброю остру, не машини
А серце чисте, як в дитини,
Любови повне.

Понесєсь

По немежованому полі
З їх уст безмежна пісня волі,
Житя тріумф.

І відгукнесь

На тую пісню сьвіт увєсь
Дружним привітом.

І тоді

На людські ниви золоті,
І на сади рясні, веселі
І на їх сьмирні оселі
Зійде небесний хирувим
З завітом вічного дояра...
А всьо останне — суета,
Туман і дим!

XXIV.

Чи побачу я вас
Мої рідні хати,
Як весною нараз
Розвинуть ся сади,
Як в корчах під вікном
Соловій відозвєсь
І над сонним селом
Срібний сьпів розлілєсь?

Чи побачу я вас
Колосисті поля,
Як в горячий жнив час
З сходом сонця, до дня,
Вийдуть жваві женці
І задзвонять в серпи
І на лан, як мерці
Повалять ся снопи?

Чи настане той час,
Чи настане коли,
Щоб побачив я вас
Мої рідні браті,
Не з тёрновим вінком,
Не з слезами в душі,
Не з зігнутим карком
У рабському ярмі —

Тільки ясних, як день
І як вітер вільних
І як сонця огонь
Невгасимих, палких,
З серцем повним любви
До людей і жита

І з бажанем краси,
Що не має кінця.

І з гадками, що суть,
Мов вірлине крило,
Що як буря женуть,
Чоловіче судно.
Ах! Хто скаже мені?
Я задержу жите,
Коли так. А як ні?

Не питайся — роби!

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

— Від 16. до 31. жовтня 1903. —

величава програма:

Відділ I: 1) Увертура. 2) Alfons Marsano, трансформаційний акт на дроті. 3) Harry i Fredy, пародисти чародіїв. 4) Rhoda Burnhill, англійська сьпівачка і акробатична дансерка. 5) The 3 Roberts, ексцентричний акт музикальний і віртуози на фуярках. 6) Людвіка Deval, тирольська субретка. 7) The 3 Georgis, комічні акробати: «Сцена на літнім побуті».

Відділ II: 8) Оркестра. 9) Дружина Blackley, галерія живих образів сучасних майстрів. 10) Rozsika de Uhornay, угорська субретка. 11) Maxini i Antonio, уличні музиканти. 12) Людвиківський з новим репертуаром. 13) Американський біоскоп. 15) Концерт повної військової оркестри під управою свого капельмайстра.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділю і свята 2 представлення о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна замовляти і набуті в конторі Пльона при ул. Кароля Людвіка ч. 9. у Львові.

Проповіди

на свята і неділі цілого року

О. ПЕТРА БІЛИНСЬКОГО

часть I.

можна дістати у автора в Зарваниці, почта Вишнівчик, в книгарні Ставропігійській у Львові і в книгарні Яблоньского в Тернополі по ціні 3 корон. 68(6—10)

НАКЛАД А. ХОЙНАЦЬКОГО.

Лев Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІ!

драма з галицького, еміграційного руху в 4 актах. — Ціна 80 сот.

«Діло» (ч. 53. з дня 7. марта 1898) писало в фейлетоні про сю драму: Сам предмет цікавий і змальоване його справді артистичне. Тенденція прехороша. Се здає ся однією драматична штука у нашій літературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганнями. Она може мати превеликий, корисний вплив передовсім на наше селянство.

Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим більше, що справа еміграції є ще завсігди у нас актуальною.

Набуті можна в Ставропігійській книгарні у Львові.

Зарваницю

поему Василя Щурата можна замовляти лише в Ставропігійській книгарні у Львові, ул. Руска ч. 3. Ціна з поштовою оплатою 25 сот.

Товариство взаїмних обезпечень

ЛЬВІВ
РИНОК Ч. 10.

„ДУЖЕСТЕР“

ДІМ
„ПРОСЬВІТИ“

одинокое руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р.

обезпечая будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послїдних трех літах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3.187.258 К.

ДНІСТРА

поліси приймають при позичках Банк крайвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР

посередничить при обезпеченях на жите в краківекім Товаристві, відступає часті провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цілі; длятого на жите треба обезпечати ся тільки через «Двістер».

ДНІСТРА

фонди виносять з кінцем 1902. р. 838.364 К і всі уміщені в цїнних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР

уділяє агенції селянам особливо там, де єще не роблять дотеперішні агенти.

ДНІСТРА

агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Найновїший твір

Л. Лопатинського

„ПАРАЦЯ“

комедія в 3 актах зі сьпівами

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпанним йовіальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедія збогачує знатно галерию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедія надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженим недотеною, але противно має нагоду посьміятися трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набуті можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потрученя
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд до Львова			Поїзд зі Львова		
посп. особ.	приходить о годині		посп. особ.	відходить о годині	
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потуттор
	6:20	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша	1:50	6:30	до Підволочиска (Київа), Бродів дв. головний
	6:50	з Сокала, Рави рускої	2:04	6:43	„ „ „ „ дв. Підзамче
	7:35	з Самбора, Хирова		6:45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобача
	7:40	з Янової	8:25	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Берлина
	7:55	з Підволочиска, Бродів на дв. Підзамче	2:50	9:05	до Лавочного, Хирова, Калуша
	7:55	„ „ „ „ на дв. головний		9:15	до Янової
1:30	7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9:25	до Самбора, Хирова
	8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9:40	до Белзця, Сокала, Любачева
	9:57	з Стрия	2:40	10:35	до Чернівців, Потуттор, Делятина
	10:25	з Рашева, Любачева		10:40	до Тернополя, Потуттор, дв. головний
	11:15	з Станиславова (Кересмезе, Потуттор)		10:57	„ „ „ „ дв. Підзамче
	1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава		3:05	до Стрия, Хирова, Борислава
	1:25	з Янової		3:25	до Рашева, Любачева
2:15		з Підволочиска, Копичинців на дв. Підз.		3:40	до Самбора, Хирова
2:30		„ „ „ „ на дв. голов.	Ніч		
	4:35	з Стрия, Хирова, Борислава	12:45	6:05	до Станиславова, Жидачева
	5:06	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підз.		6:15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
	5:20	„ „ „ „ на дв. голов.		6:30	до Янової
1:40	5:40	з Чернівців, Іскаї		6:40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
	5:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		8:05	до Сокала, Рави рускої
	5:55	з Белзця, Сокала, Любачева		9:00	до Підволочиска, Бродів гол. дворець
Ніч				9:20	„ „ „ „ дв. Підзамче
12:20	9:20	з Чернівців, Букарешту	2:51	10:42	до Іскаї, Чорткова
8:40	9:50	з Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова		10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
2:31	10:00	з Самбора, Сян ка		11:00	до Підволочиска, Бродів дв. головний
	10:02	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підз.		11:24	„ „ „ „ дв. Підзамче
	10:20	„ „ „ „ на дв. голов.		11:05	до Стрия
	10:40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша		11:11	до Жовкви (лише що неділі)
	3:09	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче		4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
	3:30	„ „ „ „ на дворець головний			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно-європейский рїзнять ся від часу львівского о 36 минут. а імеєть ся год. часу середно-європейского = 12. год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізничних державних (ул. Крассіцких ч. 5.) уділяє поясень в справах залізничних, продає білети вського рода і розклади їзди.